

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1031-90/2016-3

Datum: 21. 9. 2017

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 7452-123: Najemodajalci naj plačujejo polne prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Zveza: Vaš dopis št. 092-123/2016/1 z dne 4. 5. 2016

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem avtor predlaga dolžnost obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za sobodajalce, in sicer na enak način kot to velja za preostale samostojne podjetnike in druge posameznike, ki so zaposleni.

V prilogi vam posredujemo odgovor na posredovan predlog z vidika pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Za zamudo pri podaji odgovora se opravičujemo.

S spoštovanjem.

Pripravila:
Katja Kobal
podsekretarka

Mitja Žiher
vodja sektorja

Katja Rihar Bajuk
v.d. generalne direktorice

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1031-90/2016-3

Datum: 21. 9. 2017

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 7452-123: Najemodajalci naj plačujejo polne prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Zveza: Vaš dopis št. 092-123/2016/1 z dne 4. 5. 2016

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem avtor predlaga dolžnost obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za sobodajalce, in sicer na enak način kot to velja za preostale samostojne podjetnike in druge posameznike, ki so zaposleni.

Zahvaljujemo se za izraženo mnenje in hkrati v zvezi predlogom pojasnjujemo, da avtor predlaga novo ureditev sobodajalcev, za katere predlaga, da lahko opravljajo to dejavnost zgolj v primeru, da se vključijo v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Pojasnjujem, da so navedbe predlagatelja, da sobodajalci ne plačujejo nobenih prispevkov ter niso pokojninsko in invalidsko zavarovani netočni. Vsi sobodajalci so namreč dolžni plačevati prispevke za socialno varnost, vendar pa nekateri med njimi lahko plačujejo zgolj prispevke za posebne primere zavarovanja. Sobodajalce je namreč potrebno ločevati glede na obseg njihovega poslovanja, saj je od tega odvisen njihov status in posledično tudi način vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. V vsakem primeru pa so sobodajalci dolžni plačati prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar pa je obseg le-teh odvisen od obsega dejavnosti, ki ga opravljajo.

13. člen Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15 in 40/17) ZPIZ-2 določa, da se obvezno zavarujejo fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje za zavarovanje po tem zakonu. Če oseba hkrati izpolnjuje pogoje za vključitev v obvezno zavarovanje po več zavarovalnih podlagah, določenih v tem zakonu, se obvezno zavaruje po tisti zavarovalni podlagi, ki je v tem zakonu navedena pred drugimi. 14. člen ureja dolžnost vključitve v zavarovanje delavcev v delovnem razmerju, 15. člen dolžnost samozaposlenih oseb, 16. člen dolžnost kmetov, 20. člen pa ureja vključitev v obvezno zavarovanje za posebne primere.

14. člen Zakona o gostinstvu določa, kdo je sobodajalec in določa, da so sobodajalci po tem zakonu fizične osebe, samostojni podjetniki posamezniki, društva ali pravne osebe, ki nudijo gostom nastanitev z zajtrkom ali brez, v lastnem ali v najetem stanovanju ali počitniški hiši, s soglasjem pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti pa lahko, ne glede na določbo drugega odstavka 5. člena tega zakona, tudi v drugih prostorih. Fizična oseba je lahko sobodajalec, če opravlja dejavnost le občasno (skupno ne več kot pet mesecev v koledarskem letu), gostom nudi do 15 ležišč in je vpisana v Poslovni register Slovenije.

Tudi v primeru sobodajalcev je njihova vključitev v zavarovanje torej odvisna od pravnega razmerja na podlagi katerega opravljajo delo. Sobodajalci, ki opravljajo delo v okviru samostojne dejavnosti, se v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključijo na podlagi 15. člena ZPIZ-2 kot samozaposlene osebe in so dolžni iz naslova opravljanja te dejavnosti plačevati vse predpisane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje na enak način kot drugi posamezniki, razen če so na podlagi prednostnega vrstnega reda vključeni v zavarovanje na podlagi delovnega razmerja. V slednjem primeru iz naslova opravljanja dejavnosti plačujejo zgolj pavšalne prispevke.

V koliko opravljajo to dejavnost opravljajo društva ali druge pravne osebe, se v okviru le-teh pod enakimi pogoji kot v drugih dejavnostih v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključijo osebe, ki v njihovem okviru opravljajo delo na podlagi pogodbe o zaposlitvi, kot družbeniki, itd.

Izjema pa so v okviru pokojninskega in invalidskega zavarovanja sobodajalci, ki opravljajo to dejavnost kot fizične osebe zgolj občasno, največ 5 mesecev letno in v skladu z zakonom o gostinstvu, tako niso osebe, ki bi se bile dolžne obvezno vključiti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi 15. člena ZPIZ-2 (samozaposlene osebe). Te osebe so se dolžne zavarovati zgolj za posebne primere zavarovanja po 20. členu ZPIZ-2 (t.i. pavšal), in sicer za primer nastopa invalidnosti in smrti, ki je posledica poškodbe pri delu. Posebni primeri zavarovanja so predpisani tudi za druga dela in dejavnosti, na podlagi katerih oseba ni vključena v obvezno zavarovanje (posameznike na prostovoljni praksi, dijake in študente pri praktičnem pouku, pa tudi za posameznike, ki sodelujejo pri organiziranih delovnih akcijah, reševalnih akcijah ali pri zaščiti in reševanju v primerih naravnih nesreč, pa tudi za gasilce, gorske reševalce, itd).

Problematika se je želela tekom zakonodajnega postopka sprejema ZPIZ-2 spremeniti, vendar pa je bil predlog zakona v 20. členu amandmiran na zgoraj opisan način, torej da o se sobodajalci, ki to dejavnost opravljajo zgolj občasno kot fizične osebe, dolžni vključiti v pokojninsko in invalidsko zavarovanje zgolj za posebne primere. Zakonodajalec je kot razloge za tako ureditev navedel upoštevanje posebnosti oseb, ki opravljajo dejavnost sobodajalcev in dejavnost domače in umetnostne obrti. Te osebe se zaradi narave in obsega dejavnosti že predhodno dejansko nikoli niso zavarovale po predhodno veljavni zakonodaji, temveč so vedno plačevali pavšalne prispevke, pri čemer se jim je določila tudi posebna ugodnost, da za celotno leto zavarovanja plačajo prispevke, ki ustrezajo višini 5-mesečnega pavšalnega prispevka, ki ga lahko plačujejo mesečno po dvanajstinah ali pa v enkratnem letnem znesku. Zato je v tretjem odstavku dodana nova osma alineja, v kateri se njihov status ohranja.

Izpostavljamo še, da so se v zadnjem času, kar je bilo obsežno izpostavljeno že večkrat tudi preko medijev, pojavile težnje po manjši obremenitvi sobodajalcev, torej v smeri ukinitve obveznosti plačila oziroma znižanja tudi prispevkov za posebne primere zavarovanja (20. člen ZPIZ-2) za to kategorijo sobodajalcev, ki dejavnost opravljajo zgolj občasno kot fizične osebe, čemur MDDSZ ni bilo naklonjeno.

Glede na različne predloge po spremembi ureditve (ukinitve zavarovanja oziroma plačilo nižjih prispevkov; vključitev v zavarovanje sobodajalcev za polni obseg) ugotavljamo, da bo potrebno ob morebitni reformi pokojninskega sistema posebno pozornost podati tudi temu področju, pri čemer bo treba narediti ustrezne analize ter iskati razloge za ohranitev trenutne ureditve oziroma za njeno spremembo. Vsekakor bo potrebno tudi v prihodnje morebitno odstopanje ureditve sobodajalcev v primerjavi z drugimi posamezniki, ki opravljajo dejavnost, utemeljiti s tehtnimi argumenti, ki tako odstopanje utemeljujejo oziroma poiskati tiste razloge, zaradi katerih bi bilo smiselno to področje urediti enako kot so urejena druga področja opravljanja dejavnosti. Vsekakor je začasnost oziroma omejen obseg dela teh sobodajalcev (največ 5 mesecev na leto) razlog, ki govori v smer drugačne ureditve te kategorije zavarovancev tudi z vidika pokojninskega in invalidskega zavarovanja, vendar pa na drugi strani obstajajo tudi razlogi, zaradi katerih bi bilo morebiti smiselno poenotenje vseh posameznikov, ki opravljajo dejavnost. Izpostavili pa bi radi še težnje, ki se pojavljajo tako v javnosti kot tudi v Beli knjigi o pokojninah, po vzpostavitvi načela »vsako delo šteje« v polnem obsegu ter po poenotenju zavarovalnih podlag in zavarovalnih osnov, kjer bi morebiti večji poudarek pri zavarovanju veljalo podati dejanski skupni višini prejemka posameznika in ne toliko podlagam, na katerih je posameznik ta prejemek prejel.

Vsekakor bo potrebno pri prihodnjih spremembah pokojninskega sistema ravnati preudarno ter vzpostaviti sistem, ki bo čim bolj pravičen z vidika vseh generacij, ob ohranjanju temeljnih načel socialnega zavarovanja ter ob širokem družbenem konsenzu, ki bo vzpostavil tudi večje zaupanje zavarovancev v sam sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

S spoštovanjem.